

**PARLEMENT BRUXELLOIS
BRUSSELS PARLEMENT**

SESSION ORDINAIRE 2022-2023

13 DÉCEMBRE 2022

**PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

PROJET D'ORDONNANCE

**modifiant certaines dispositions
relatives à la tutelle administrative
sur les ASBL communales**

Exposé des motifs

La tutelle administrative sur les décisions des administrations locales est un élément essentiel du droit administratif belge.

En Région de Bruxelles-Capitale, la décision d'une commune de créer une ASBL ou d'adhérer à une telle association fait partie des actes à transmettre en vertu de l'article 1er, 20°, de l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 16 juillet 1998 relatif à la transmission au Gouvernement des actes des autorités communales en vue de l'exercice de la tutelle administrative.

L'ordonnance du 5 juillet 2018 relative aux modes spécifiques de gestion communale et à la coopération intercommunale (M.B. 12 juillet 2018 – ci-après l'ordonnance) a défini un cadre juridique pour les ASBL (pluri) communales, ainsi que les règles relatives à leur tutelle administrative, à l'instar de ce qui est applicable à l'égard des communes.

Les actes des ASBL communales sont soumis à la tutelle générale, c'est-à-dire la suspension et l'annulation.

L'ordonnance prévoit un système en cascade pour l'envoi des actes :

1° un certain nombre d'actes doivent être envoyés *in extenso* (art. 44 de l'ordonnance) ;

GEWONE ZITTING 2022-2023

13 DECEMBER 2022

**BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK
PARLEMENT**

ONTWERP VAN ORDONNANTIE

**tot wijziging van sommige bepalingen
betreffende het administratief
toezicht op de gemeentelijke vzw's**

Memorie van toelichting

Het administratief toezicht op de beslissingen van de lokale besturen is een wezenlijk onderdeel van het Belgische bestuursrecht.

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest valt de beslissing om een vzw op te richten of zich aan te sluiten bij zulke vereniging onder de akten die moeten worden verstuurd overeenkomstig artikel 1, 20° van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 16 juli 1998 betreffende de overlegging aan de Regering van de akten van de gemeenteoverheden met het oog op de uitoefening van het administratief toezicht.

De ordonnantie van 5 juli 2018 betreffende de specifieke gemeentelijke bestuursvormen en de samenwerking tussen gemeenten (B.S. 12 juli 2018 – hierna de ordonnantie) heeft een wettelijk kader gedefinieerd voor de (meer)gemeentelijke vzw's, alsook de regels betreffende het administratief toezicht erop naar het voorbeeld van wat ter zake is vastgesteld voor de gemeenten.

De akten van de gemeentelijke vzw's zijn onderworpen aan het algemeen toezicht, zijnde schorsing en vernietiging.

De ordonnantie voorziet in een getrappt systeem voor de toezending van de akten :

1° een aantal akten moeten verplicht *in extenso* toegezonden worden (art.44 van de ordonnantie) ;

2° tous les actes qui ne doivent pas obligatoirement être transmis *in extenso* doivent être transmis sous la forme d'une liste avec une description succincte (art. 45 de l'ordonnance);

3° indépendamment des transmissions légales obligatoires, l'autorité de tutelle peut, à tout moment, demander tout acte d'une ASBL communale, ainsi que toute information qu'elle juge utile.

Toutefois, il convient de faire une distinction entre les ASBL constituées avant et après l'entrée en vigueur de l'ordonnance, c'est-à-dire le 1er septembre 2018.

Pour les ASBL (pluri)communales constituées avant le 1er septembre 2018, l'obligation de transmettre, *in extenso*, à l'autorité de tutelle, les actes visés au point 1° précité est reportée au 1er septembre 2022. Cependant, jusqu'à cette date, ces actes doivent être repris dans la liste avec une brève description.

En revanche, les ASBL (pluri)communales créées après le 1er septembre 2018 doivent respecter toutes les obligations prévues par l'ordonnance.

Le fait que les ASBL communales constituées avant le 1er septembre 2018 ne doivent transmettre que des listes auprès de l'autorité de tutelle, résulte de l'ordonnance du 22 octobre 2020 modifiant l'ordonnance du 5 juillet 2018. À cette époque, le personnel disponible au sein de l'administration régionale était insuffisant, ce qui rendait impossible le traitement adéquat des dossiers de tutelle, c'est-à-dire l'exercice, à partir du 1er septembre 2020, délai initialement prévu dans l'ordonnance, de la tutelle sur les actes devant être transmis. D'où le report de 2 ans.

L'ordonnance actuelle relative à la tutelle administrative sur les ASBL communales repose sur le principe que le Gouvernement doit effectuer un contrôle maximal sur les actes des ASBL communales, quels que soient leur taille ou leurs moyens, et quelle que soit la pertinence de ce contrôle.

À l'époque, ce dispositif a été mis en place à la suite d'une remarque du Conseil d'État concernant l'avant-projet d'ordonnance relatif aux modes spécifiques de gestion communale et à la coopération intercommunale. Cet avant-projet ne prévoyait pas de dispositif de tutelle pour les ASBL communales (avis 61.676/2/V). Un régime quasi identique à celui des communes a donc été créé pour les ASBL communales en deuxième lecture.

2° alle akten die niet verplicht moeten toegezonden worden, moeten onder de vorm van een lijst met een beknopte omschrijving ter kennis gebracht worden (art. 45 van de ordonnantie);

3° onafhankelijk van voormelde wettelijk verplichte toezendingen, is de toezichthoudende overheid bevoegd om op elk ogenblik, elke akte van een gemeentelijke vzw op te vragen, alsook elke inlichting die zij nuttig acht.

Hierbij dient er echter een onderscheid gemaakt te worden tussen de vzw's die vóór en de vzw's die na de inwerkingtreding van de ordonnantie, zijnde 1 september 2018, zijn opgericht.

De verplichting voor (meer)gemeentelijke vzw's die werden opgericht vóór 1 september 2018 om de in voormeld punt 1° voorziene akten *in extenso* aan de toezichthoudende overheid te bezorgen, wordt uitgesteld tot 1 september 2022. Deze akten moeten tot die datum echter wel worden opgenomen in de lijst met een beknopte beschrijving.

De vzw's die zijn opgericht na de inwerkingtreding van de ordonnantie dienen daarentegen te voldoen aan alle verplichtingen die in de ordonnantie is opgenomen.

Het feit dat de gemeentelijke vzw's opgericht vóór 1 september 2018 enkel nog lijsten aan de toezichthoudende overheid dienen over te maken, is er gekomen ingevolge de ordonnantie van 22 oktober 2020 tot wijziging van de ordonnantie van 5 juli 2018. Op dat moment was er onvoldoende personeel binnen de gewestelijke administratie beschikbaar waardoor het onmogelijk was om de toezichtsdossiers op een adequate manier en binnen termijn te kunnen behandelen vanaf de in ordonnantie oorspronkelijk voorziene datum waarop de akten dienden te worden opgestuurd, nl. op 1 september 2020. Vandaar het uitstel van 2 jaar.

De huidige ordonnantie met betrekking tot het administratieve toezicht op de gemeentelijke vzw's is gebaseerd op het beginsel dat de Regering maximale controle moet uitoefenen op de akten van gemeentelijke vzw's, ongeacht hun omvang of hun middelen, en ongeacht de relevantie van deze controle.

In het verleden werd deze maatregel ingevoerd als gevolg van een opmerking van de Raad van State inzake het voorontwerp van ordonnantie betreffende de specifieke gemeentelijke bestuursvormen en de samenwerking tussen gemeenten. Dit voorontwerp voorzag geen toezichtsmaatregel voor de gemeentelijke vzw's (advies 61.676/2/V). Bijgevolg werd snel een bijna identieke regeling met die van de gemeenten gecreëerd voor de gemeentelijke vzw's, in tweede lezing.

Depuis le 1er septembre 2022, toutes les ASBL communales doivent transmettre *in extenso* les actes relevant de dix catégories au Gouvernement, ainsi qu'une liste de tous les autres actes qu'elles adoptent, accompagnée d'une brève description de ceux-ci. Un délai supplémentaire de 2 ans pour l'envoi des actes *in extenso* a été accordé aux ASBL communales créées avant le 1er septembre 2018 (cf. art. 100 de l'ordonnance tel que modifié par l'ordonnance du 22 octobre 2020).

Cette décision soulève plusieurs écueils.

Premièrement, la grande majorité des ASBL communales n'ont pas de personnel en nombre suffisant pour assurer le travail de suivi et de transmission des documents exigés par l'ordonnance. La plupart n'ont pas non plus intégré la plateforme Bos-online qui permet l'échange d'actes authentifiés. La mise en place de cette plateforme nécessiterait un investissement financier et humain à charge de l'ASBL.

En ce qui concerne la transmission des listes (e.a.), celle-ci ne s'opère donc pas dans le format requis, malgré la communication de deux circulaires interprétatives.

Ensuite, constat a été fait du peu d'intérêt du contenu des listes transmises jusqu'à présent (décisions de petite importance et descriptifs souvent peu clairs et mal définis), ce qui surcharge inutilement l'administration et ne permet pas d'identifier rapidement et efficacement d'éventuels dysfonctionnements.

Par ailleurs, l'envoi des listes avec de brefs exposés présente un désavantage important. En effet, une fois le délai de 20 jours expiré, ce qui est extrêmement court, les actes mentionnés sur la liste ne sont plus susceptibles de faire l'objet de mesures de tutelle, alors que la plupart des actes figurant sur ces listes ne sont pas demandés ni donc analysés.

Dans le cadre d'un système de tutelle sur la base de plaintes, les délais de tutelle sur les actes adoptés par les ASBL ne courent pas tant que ces actes ne sont pas transmis à la tutelle. La seule limite de temps découle de la jurisprudence du Conseil d'État : une mesure de tutelle ne pourra être prise à l'encontre d'un acte que dans un délai « raisonnable ». Par ce système, la tutelle peut s'exercer effectivement et les actes ne tombent pas dans l'oubli, ce qui est le cas dans le dispositif actuel qui enferme l'exercice de la tutelle dans des délais trop stricts.

Enfin, il convient de rappeler que la *ratio legis* de l'ordonnance de 2018 n'est pas de tout contrôler automatiquement, mais de créer la faculté pour l'autorité de tutelle

Sinds 1 september 2022 moeten alle gemeentelijke vzw's tien categorieën van akten *in extenso* aan de Regering toezenden, evenals een lijst van alle andere aangenomen akten met een beknopte omschrijving ervan. Een bijkomende termijn van 2 jaar voor het verzenden van de akten *in extenso* werd toegekend aan de gemeentelijke vzw's die opgericht werden voor 1 september 2018 (cf. art. 100 van de ordonnantie zoals gewijzigd door de ordonnantie van 22 oktober 2020).

Deze beslissing doet verschillende vragen rijzen.

Ten eerste beschikt de overgrote meerderheid van de gemeentelijke vzw's niet over voldoende personeel om de opvolging en de toezending van de door de ordonnantie vereiste documenten te verzekeren. De meeste van hen hebben het Bos-online-platform, dat de uitwisseling van geauthenticeerde akten mogelijk maakt, ook niet geïntegreerd. De implementatie van dit platform zou een financiële en menselijke investering vergen ten laste van de vzw.

Wat de verzending van de lijsten (o.a.) betreft: dit gebeurt dus niet in het vereiste formaat ondanks de mededeling van twee interpretatieve omzendbrieven.

Vervolgens werd opgemerkt dat de inhoud van de tot dusver toegezonden lijsten van weinig belang was (beslissingen van gering belang en omschrijvingen vaak onduidelijk en slecht gedefinieerd), wat de administratie onnodig overbelast en niet toelaat om eventuele disfuncties snel en efficiënt vast te stellen.

Overigens heeft het verzenden van lijsten met korte omschrijving een groot nadeel. Na het verstrijken van de termijn van 20 dagen, wat extreem kort is, zijn de op de lijst genoemde akten immers niet langer vatbaar voor een toezichtsmaatregel, terwijl de meeste akten die verschijnen op deze lijsten niet worden opgevraagd en dus niet worden onderzocht.

Als onderdeel van een systeem van toezicht op basis van klachten lopen de termijnen voor toezicht op akten van vzw's niet zolang deze akten niet aan het toezicht worden verzonden. De enige tijdslimiet vloeit voort uit de jurisprudentie van de Raad van State: een maatregel van toezicht tegen een akte kan alleen binnen een « redelijke » termijn worden genomen. Door dit systeem kan het toezicht eindelijk effectief worden uitgeoefend en raken de akten niet in vergetelheid, wat het geval is in de huidige regeling die de oefening van het toezicht vastlegt in te strikte termijnen.

Ten slotte moet in herinnering worden gebracht dat de *ratio legis* van de ordonnantie van 2018 er niet in bestaat om alles automatisch te controleren, maar voor de toe-

de contrôler, de créer une discipline de transparence de la part des ASBL communales qui peuvent s'attendre à tout moment à être contrôlées par l'autorité de tutelle.

1.1 Quel contrôle en Flandre et en Wallonie ?

En Flandre, seule la décision relative à l'acte constitutif ou aux statuts relève de la tutelle générale (art. 286 du décret sur l'administration locale).

En Wallonie, les ASBL communales ne sont pas soumises à une obligation de transmission d'actes, mais tous leurs actes peuvent être réclamés par l'autorité de tutelle (art. L3122-5 du Code de la démocratie locale et de la décentralisation). En pratique, la tutelle s'exerce donc sur la base de plaintes ou de recours.

La tutelle sur les ASBL (pluri)communales est donc plus étendue en Région bruxelloise que dans les deux autres Régions.

1.2 Réformer pour renforcer le contrôle sur les ASBL communales

Il convient de rappeler que le premier échelon de contrôle d'une ASBL communale, c'est la commune elle-même. Il revient aux organes démocratiquement élus d'une commune de s'assurer que l'ASBL qu'elle a créée respecte la législation et la bonne gouvernance dans son fonctionnement.

Néanmoins, pour certaines ASBL, l'intérêt du contrôle dépasse le niveau communal, en raison de la nature de l'acte contrôlé ou de leur auteur.

Le projet d'ordonnance soumis au Gouvernement s'articule sur ces deux principes (renforcer le contrôle communal et consolider le contrôle sur les principales ASBL) et prévoit :

- un contrôle renforcé du conseil communal sur ses ASBL ;
- le maintien du régime actuel pour les « grosses » ASBL ;
- un contrôle ciblé du Gouvernement sur les actes des « micro et petites » ASBL ;

étant entendu que le Gouvernement peut toujours, d'initiative ou sur plainte, contrôler les actes passés par toutes les ASBL.

zichthoudende overheid de mogelijkheid te creëren om te controleren, om een transparantiediscipline te creëren vanwege de gemeentelijke vzw's die er zich aan kunnen verwachten dat ze door de toezichthoudende overheid gecontroleerd kunnen worden.

1.1 Welke controle in Vlaanderen en Wallonië ?

In Vlaanderen valt enkel de beslissing met betrekking tot de oprichtingsakte of de statuten onder het algemeen toezicht (art. 286 van het Decreet over het Lokaal Bestuur).

In Wallonië zijn gemeentelijke vzw's niet verplicht om akten op te sturen, maar al hun akten kunnen worden opgevraagd door de toezichthoudende overheid (art. L3122-5 van het Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie). In de praktijk wordt het toezicht dus uitgeoefend op basis van een klacht of beroep.

Het toezicht op de (meer)gemeentelijke vzw's is uitgebreider in het Brussels Gewest dan in de andere gewesten.

1.2 Hervormen om de controle op de gemeentelijke vzw's te versterken

Er dient aan herinnerd te worden dat het eerste toezicht-niveau van een gemeentelijke vzw de gemeente zelf is. Het is aan de democratisch verkozen organen van een gemeente om ervoor te zorgen dat de door haar opgerichte vzw bij haar werking de wetgeving en het goed bestuur naleeft.

Voor sommige vzw's gaat het belang van toezicht niettemin verder dan het gemeentelijke niveau, vanwege de aard van de gecontroleerde akte of de auteur ervan.

Het aan de Regering voorgelegde ontwerp van ordonnantie is gebaseerd op deze twee beginselen (de gemeentelijke controle versterken en de controle op de belangrijkste vzw's consolideren) en voorziet :

- meer toezicht door de gemeenteraad op zijn vzw's ;
- de handhaving van de huidige regeling voor de « grote » vzw's ;
- doelgericht toezicht door de Regering op de akten van de « micro- en kleine » vzw's ;

met dien verstande dat de Regering altijd, op eigen initiatief of naar aanleiding van een klacht, de akten van alle vzw's kan controleren.

Le contrôle exercé par la commune, d'une part, et par la Région, d'autre part, ne peut pas avoir pour but ni pour effet de déresponsabiliser les administrateurs de l'ASBL communale, qui sont collégialement et individuellement responsables de leurs décisions en vertu des dispositions du Code des sociétés et des associations.

Il est donc proposé de réformer les obligations pesant sur les ASBL. Cette réforme permettra à la commune, en premier lieu, et à la Région, en conformité avec la Déclaration de politique générale (« Le Gouvernement prendra les mesures nécessaires pour que ces législations complexes soient maîtrisées par l'ensemble de leurs destinataires et appliquées scrupuleusement »), d'assurer un contrôle effectif et efficace en vue d'accroître la bonne gouvernance au niveau local.

Pour ce faire, une distinction est faite selon la taille des ASBL communales. Les dénominations « micro », « petites » et « grandes » ASBL sont tirées directement de la définition donnée par le Code des sociétés et des associations.

Ainsi, il est proposé ce qui suit :

Les micro-ASBL sont soumises aux obligations suivantes : transmettre au Gouvernement les statuts et leurs modifications, le contrat de gestion et ses modifications et les comptes annuels. Il s'agit de concentrer le contrôle régional sur des actes qui peuvent, entre autres, avoir un impact sur les obligations des communes dont dépendent ces ASBL et qui ont un impact juridique ou financier non négligeable. Ce sont les actes fondamentaux et créateurs d'une ASBL, ceux qui font peser le plus de risques sur la situation financière de l'ASBL, de la commune et, *in fine*, de la Région – raison pour laquelle la Région doit les recevoir.

Les petites ASBL sont soumises aux mêmes obligations que les micro-ASBL mais également à celle de transmettre au Gouvernement : 1. le choix de la procédure de passation et la fixation des conditions des marchés publics de travaux, de fournitures et de services pour les marchés dont le montant hors taxe sur la valeur ajoutée est égal ou supérieur à 175.000 euros, ainsi que la sélection des soumissionnaires, candidats ou participants et l'attribution de ces marchés, et 2. la fixation des conditions des concessions de travaux et de services, ainsi que la sélection des soumissionnaires ou candidats à ces concessions et l'attribution de celles-ci. De plus, elles devront transmettre au Gouvernement la liste des actes adoptés par leurs organes de gestion, accompagnée d'une description succincte de tous les actes autres que ceux transmis *in extenso*.

Het toezicht uitgeoefend door enerzijds de gemeente, en anderzijds het Gewest, mag niet tot doel hebben, noch tot gevolg hebben dat de bestuurders van de gemeentelijke vzw, die collegiaal en individueel verantwoordelijk zijn voor hun beslissingen krachtens de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen, hun verantwoordelijkheid ontnomen wordt.

Bijgevolg wordt voorgesteld om de verplichtingen van de vzw's te hervormen. Door deze hervorming zullen de gemeente, in eerste instantie, en het Gewest, in overeenstemming met de Algemene beleidsverklaring (« De Regering zal de nodige maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat deze complexe wetgevingen goed begrepen en nauwgezet toegepast worden door diegenen voor wie zij bestemd zijn. »), een doeltreffend en efficiënt toezicht kunnen uitoefenen om het goed bestuur op lokaal niveau te versterken.

Daartoe wordt een onderscheid gemaakt op basis van de omvang van de gemeentelijke vzw's. De benamingen « micro », « kleine » en « grote » vzw's zijn rechtstreeks overgenomen uit de definitie gegeven door het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen.

Aldus wordt voorgesteld wat volgt :

Voor de micro-vzw's gelden de volgende verplichtingen : de statuten en de wijzigingen daarvan, het beheerscontract en de wijzigingen daarvan, alsmede de jaarrekening, aan de Regering bezorgen. Het doel is het gewestelijk toezicht te richten op akten die onder meer gevolgen kunnen hebben voor de verplichtingen van de gemeenten van dewelke deze vzw's afhangen en die een aanzienlijke juridische of financiële impact hebben. Het zijn de fundamentele en oprichtingsakten van een vzw die het grootste risico vormen voor de financiële situatie van de vzw, van de gemeente en, *in fine*, van het Gewest – reden waarom het Gewest die moet ontvangen.

De kleine vzw's zijn aan dezelfde verplichtingen onderworpen als de micro vzw's, maar ook aan de verplichting om aan de Regering het volgende over te maken : 1. de keuze van de wijze van gunning en de vaststelling van de voorwaarden van overheidsopdrachten van werken, leveringen en diensten waarvan het bedrag, zonder belasting over de toegevoegde waarde, gelijk aan of hoger is dan 175.000 euro, alsook de selectie van inschrijvers, kandidaten of deelnemers aan deze opdrachten en de toekenning van deze ; 2. de vaststelling van de voorwaarden voor concessies voor werken en diensten, alsook de selectie van inschrijvers of kandidaten voor deze concessies en de toewijzing hiervan. Bovendien zullen ze de Regering de lijst van door hun beheersorganen aangenomen besluiten overmaken, samen met een beknopte omschrijving van alle akten dan die welke *in extenso* zijn toegezonden.

Les « grandes ASBL » (i.e. toutes les autres ASBL communales qui ne répondent ni aux critères des micro-ASBL, ni des petites ASBL) sont soumises aux mêmes obligations que les petites ASBL, mais également à celle de transmettre au Gouvernement les actes de l'assemblée générale; les conventions; la conclusion d'emprunts; l'acquisition ou l'aliénation d'un droit de propriété ou de droits réels relatifs à des biens immeubles.

À l'instar des petites ASBL, elles devront transmettre au Gouvernement la liste des actes adoptés par leurs organes de gestion, accompagnée d'une description succincte de tous les actes autres que ceux transmis *in extenso*. À cet égard, rien ne change pour elles par rapport à l'ordonnance actuelle.

Par cette répartition plus adéquate et proportionnée à l'objectif initial du législateur, la tutelle pourra enfin s'exercer puisque, en se concentrant sur la transmission *in extenso* d'actes jugés importants en fonction de la taille de l'ASBL, il sera plus aisé d'identifier les risques de tels actes, qui ne sont plus noyés dans une masse azimutée. La transmission de la liste assure tout de même une veille sur tous les autres actes qui peuvent être par la suite transmis *in extenso* à la tutelle en vue d'un contrôle *ad hoc*.

Une liste reprenant une ventilation par seuil des ASBL actuelles sera fournie et mise en annexe du présent projet.

Pour toutes les ASBL, les changements suivants sont apportés :

En sus de ce contrôle mieux réparti en fonction de la taille des ASBL, le projet d'ordonnance renforce la tutelle à plusieurs niveaux :

Le contrôle étant avant tout du ressort de la commune elle-même, il est prévu expressément – ce qui n'est pas le cas actuellement – que les actes de toutes les ASBL (micro, petites ou grandes) et les listes détaillées établies par les petites et grandes ASBL seront aussi transmis à la commune afin d'assurer, en sus du contrôle de deuxième ligne au niveau régional, un contrôle de première ligne par le corps communal.

Par ailleurs, il est rappelé expressément que le droit de regard des conseillers communaux mentionné à l'article 84 de la Nouvelle loi communale s'applique à tous les actes de toutes les ASBL et que le Gouvernement peut réclamer la transmission de n'importe quel acte qu'il désigne, accompagné de toutes les pièces nécessaires au contrôle de sa conformité à la loi et à l'intérêt général.

De « grote vzw's » (nl. alle andere gemeentelijke vzw's die niet voldoen aan de criteria voor micro- of kleine vzw's) zijn aan dezelfde verplichtingen onderworpen als de kleine vzw's, maar ook aan de verplichting om aan de Regering de akten van de algemene vergadering; overeenkomsten; het aangaan van leningen; de verwerving of vervreemding van eigendomsrechten of zakelijke rechten op onroerende goederen over te maken.

Zoals de kleine vzw's zullen zij de lijst van de door hun beheersorganen aangenomen akten aan de Regering moeten toezenden, samen met een beknopte omschrijving van alle andere akten dan die welke *in extenso* zijn toegezonden. In dit opzicht verandert er voor hen niets ten opzichte van de huidige ordonnantie.

Door deze geschiktere verdeling die in verhouding staat tot de oorspronkelijke doelstelling van de wetgever, zal het toezicht eindelijk kunnen worden uitgeoefend, aangezien het, door zich te focussen op de overdracht *in extenso* van belangrijk geachte akten in functie van de omvang van de vzw, gemakkelijker zal zijn om de risico's van dergelijke akten, die niet meer opgaan in een grote massa, te bepalen. De overdracht van de lijst verzekert immers een monitoring van alle andere akten die vervolgens *in extenso* kunnen worden overgemaakt aan het toezicht met het oog op een ad-hoccontrole.

Er wordt een lijst met een opsplitsing per drempel van de huidige vzw's als bijlage bij dit ontwerp gevoegd.

Voor alle vzw's zijn er de volgende veranderingen :

Naast deze beter verdeelde controle in functie van de omvang van de vzw's versterkt het ontwerp van ordonnantie het toezicht op verschillende niveaus :

Aangezien het toezicht in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de gemeente zelf is, is uitdrukkelijk bepaald – wat momenteel niet het geval is – dat de akten van alle vzw's (micro, kleine of grote) en de gedetailleerde lijsten opgesteld door de kleine en grote vzw's ook aan de gemeente zullen worden overgemaakt om, naast het tweedelijns toezicht op gewestelijk niveau, een eerstelijns toezicht door het gemeentelijk orgaan te waarborgen.

Bovendien wordt er uitdrukkelijk aan herinnerd dat het in artikel 84 van de Nieuwe Gemeentewet bedoelde inzage recht van de gemeenteraadsleden van toepassing is op alle akten van alle vzw's en dat de Regering de toezending kan vragen van elke akte die ze aanwijst, vergezeld van alle documenten die nodig zijn om toezicht te houden op de naleving van de wet en het algemeen belang.

De plus, il est dorénavant obligatoire pour toutes les ASBL (quelle que soit leur taille) de transmettre à l'Observatoire des prix de référence dans les marchés publics les actes soumis à ses avis.

Les ASBL communales transmettront au collège des bourgmestre et échevins, outre les comptes annuels déjà prévus, un rapport annuel de gestion, pour autant toutefois qu'elles soient tenues d'en rédiger un en vertu du Code des Sociétés et des associations. Les comptes annuels et le rapport annuel de gestion seront présentés annuellement au conseil communal, permettant, entre autres, un débat public. Latitude est laissée au collège pour organiser cette présentation (cf. art. 3 du projet remplaçant l'art. 44 de l'ordonnance).

Enfin, par analogie avec les intercommunales, une nouvelle disposition est ajoutée qui stipule que les décisions des ASBL communales dans lesquelles un représentant du gouvernement est nommé à titre permanent, qui a les privilèges d'un commissaire spécial, sont contrôlées par ce représentant et ne sont donc pas soumises à la tutelle ordinaire (cf. art. 5 du projet insérant un article 48/1 dans l'ordonnance). Ici aussi, peu importe la taille de l'ASBL.

Enfin, le Gouvernement sera chargé de publier une liste actualisée annuellement des ASBL communales.

Pour la commune, les changements sont les suivants :

Le registre que le collège des bourgmestre et échevins tient à jour est élargi. Il devra comporter l'ensemble des ASBL communales, et non plus uniquement les ASBL avec lesquelles la commune a conclu une convention.

Une annexe supplémentaire au registre précité est par ailleurs ajoutée. Il s'agit de la liste des personnes désignées par la commune pour la représenter au sein de l'ASBL. Les deux autres annexes déjà prévues actuellement, à savoir les statuts des ASBL communales et les conventions conclues entre la commune et les ASBL communales, sont maintenues.

Une publication sur le site internet de la commune du registre et des annexes précitées est instaurée (cf. art. 2 du projet remplaçant l'art. 42 de l'ordonnance).

L'entrée en vigueur de l'ordonnance est prévue avec effet rétroactif au 1er septembre 2022 pour permettre aux ASBL communales d'éviter de devoir soumettre des actes et des listes d'actes à l'autorité de tutelle dans la période

Bovendien zijn alle vzw's (ongeacht hun omvang) nu verplicht om de ter advies voorgelegde akten te bezorgen aan het Observatorium van de referentieprijzen voor overheidsopdrachten.

De gemeentelijke vzw's zullen naast de jaarrekening die ze reeds ter informatie aan het college van burgemeester en schepenen bezorgen, ook het jaarverslag van het beheer moeten bezorgen, voor zover ze op grond van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen verplicht zijn er een op te maken. De jaarrekening en het jaarverslag van het beheer zullen jaarlijks voorgelegd worden aan de gemeenteraad, wat onder meer een publiek debat mogelijk maakt. Het wordt overgelaten aan het college om deze presentatie te organiseren (cf. art. 3 van het ontwerp ter vervanging van art. 44 van de ordonnantie).

Ten slotte wordt er, naar analogie van de intercommunales, nog een bepaling opgenomen waarin wordt vermeldt dat beslissingen van gemeentelijke vzw's waarin permanent een vertegenwoordiger van de Regering is aangesteld die beschikt over de voorrechten van een bijzondere commissaris, door deze vertegenwoordiger worden gecontroleerd en bijgevolg niet onder het gewone toezicht vallen. (cf. art. 5 van het ontwerp tot invoering van artikel 48/1 in de ordonnantie). Ook hier is de omvang van de vzw irrelevant.

Tot slot zal de Regering belast worden met de publicatie van een jaarlijks bijgewerkte lijst van de gemeentelijke vzw's.

Voor de gemeente zijn de veranderingen de volgende :

Het register dat het college van burgemeesters en schepenen bijhoudt wordt uitgebreid. Het moet alle gemeentelijke vzw's bevatten en niet meer alleen de vzw's waarmee de gemeente een overeenkomst heeft gesloten.

Bij voornoemd register is tevens een aanvullende bijlage toegevoegd. Dit is de lijst van personen die door de gemeente zijn aangesteld om haar binnen de vzw te vertegenwoordigen. De twee andere bijlagen die momenteel reeds voorzien zijn, namelijk de statuten van de gemeentelijke vzw's en de overeenkomsten tussen de gemeente en de gemeentelijke vzw's, blijven behouden.

Er wordt een publicatie op de website van de gemeente van het register en voornoemde bijlagen gemaakt (zie art. 2 van het ontwerp ter vervanging van art. 42 van de ordonnantie).

De ordonnantie zal met terugwerkende kracht in werking treden op 1 september 2022, zodat gemeentelijke vzw's in de periode tussen 1 september 2022 en de aanneming van het ontwerp van ordonnantie geen akten en

comprise entre le 1er septembre 2022 et l'adoption de l'ordonnance en projet, et de devoir s'adapter pendant cette courte période, tant sur le plan organisationnel que technique, avec les coûts que cela entraînerait.

Cependant, afin de prévenir l'insécurité juridique, et conformément à la recommandation du Conseil d'État dans son avis 72.248 du 3 novembre 2022, une dérogation est ajoutée à l'article 6 concernant l'entrée en vigueur des articles 42, alinéa 2, 44, § 6, et 45, alinéa 1er de l'ordonnance tels que modifiés par l'ordonnance en projet. Ces articles imposent de nouvelles obligations aux collègues des bourgmestre et échevins ou aux ASBL. L'entrée en vigueur de ces articles est dès lors prévue le premier jour du deuxième mois qui suit celui de sa publication au *Moniteur belge*.

Commentaire des articles

Article 1er

Cet article ne nécessite pas de commentaire particulier.

Article 2

L'article 42 de l'ordonnance du 5 juillet 2018 relative aux modes spécifiques de gestion communale et à la coopération intercommunale (ci-après l'ordonnance) est remplacé. Les modifications suivantes sont apportées :

- le Gouvernement est officiellement tenu de publier chaque année sur le site web régional un registre de toutes les ASBL communales. Cette mission s'effectue actuellement d'initiative, il s'agit ici de le prévoir expressément ;
- le collège des bourgmestre et échevins est dorénavant tenu de tenir à jour un registre de toutes les ASBL communales, non plus uniquement des ASBL communales avec lesquelles la commune a conclu une convention ;
- une annexe supplémentaire est prévue au registre précité : la liste des personnes désignées par la commune pour représenter l'ASBL en son sein s'ajoute aux deux annexes déjà prévues, à savoir, les statuts des ASBL et les conventions conclues, le cas échéant, en application de l'article 38 de l'ordonnance ;
- une publication sur le site internet de la commune est instaurée pour ce qui concerne le registre des ASBL communales et les annexes précitées.

lijsten van akten hoeven te verzenden aan de toezichhoudende overheid, en in deze korte periode zowel organisatorisch als technisch moeten aanpassen wat onnodige kosten met zich zou meebrengen.

Om echter rechtsonzekerheid te voorkomen, en overeenkomstig de aanbeveling van de Raad van State in zijn advies 72.248 van 3 november 2022, wordt aan artikel 6 een afwijking toegevoegd betreffende de inwerkingtreding van de artikelen 42, tweede lid, 44, § 6, en 45, eerste lid, van de ordonnantie zoals gewijzigd bij het ontwerp van ordonnantie. Deze artikelen leggen de colleges van burgemeester en schepenen of vzw's nieuwe verplichtingen op. De inwerkingtreding van deze artikelen is derhalve voorzien op de eerste dag van de tweede maand na de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel vergt geen bijzondere toelichting.

Artikel 2

Artikel 42 van de ordonnantie van 5 juli 2018 betreffende de specifieke gemeentelijke bestuursvormen en de samenwerking tussen gemeenten (hierna de ordonnantie) wordt vervangen om volgende wijzigingen aan te brengen :

- de Regering is officieel verplicht elk jaar een register van alle gemeentelijke vzw's op de gewestelijke website te publiceren. Deze taak wordt momenteel op eigen initiatief uitgevoerd, en er moet hier uitdrukkelijk in worden voorzien ;
- het college van burgemeesters en schepenen is nu verplicht een register bij te houden van alle gemeentelijke vzw's, dus niet meer alleen de gemeentelijke vzw's waarmee de gemeente een overeenkomst heeft gesloten ;
- in voornoemd register wordt een bijkomende bijlage voorzien : de lijst van personen die door de gemeente zijn aangewezen om de gemeente te vertegenwoordigen binnen de vzw wordt toegevoegd aan de twee andere reeds voorziene bijlagen, namelijk de statuten van de vzw's en de overeenkomsten die, voor zover van toepassing, zijn gesloten op grond van artikel 38 van de ordonnantie ;
- er wordt een bekendmaking geplaatst op de website van de gemeente met betrekking tot het register van gemeentelijke vzw's en voornoemde bijlagen.

Article 3

Cet article présente les obligations des ASBL par « degrés », en fonction de la taille de l'ASBL.

Le § 1er, alinéa 1er, présente d'abord les obligations qui pèsent sur les micro-ASBL au sens du Code des sociétés et des associations.

Pour rappel, une micro-ASBL est une ASBL qui, à la date du bilan du dernier exercice clôturé, ne dépasse pas plus d'un des critères suivants :

- nombre de travailleurs, en moyenne annuelle : 10 ;
- chiffre d'affaires annuel, hors taxe sur la valeur ajoutée : 700 000 euros ;
- total du bilan : 350 000 euros.

Le § 2 parle des « petites ASBL », à savoir les ASBL qui, à la date du bilan du dernier exercice clôturé, ne dépassent pas plus d'un des critères suivants :

- nombre de travailleurs, en moyenne annuelle : 50 ;
- chiffre d'affaires annuel, hors taxe sur la valeur ajoutée : 9 000 000 euros ;
- total du bilan : 4 500 000 euros.

Ces ASBL ont les mêmes obligations que les micro-ASBL, mais doivent en outre transmettre *in extenso* au Gouvernement les actes relatifs à leurs marchés dépassant 175.000 euros et ceux relatifs à leurs concessions.

Le § 3 visent les autres ASBL. Celles-ci restent soumises aux obligations actuelles en ce qui concerne le type d'actes à communiquer *in extenso* au Gouvernement et à la commune.

Les actes portant retrait ou justification d'un acte suspendu (point 1° de l'article 44, § 1er actuel de l'ordonnance) ne figurent cependant plus à l'article 44, § 3 en projet car, d'une part, la transmission au Gouvernement de ce type d'actes vaut pour toutes les ASBL communales (pas uniquement pour les grandes ASBL), et, d'autre part, la règle est inscrite à l'article 46, alinéas 3 et 4 de l'ordonnance : « L'ASBL communale peut retirer l'acte suspendu ou le justifier. Sous peine de nullité de l'acte suspendu, elle transmet au Gouvernement l'acte par lequel elle justifie l'acte suspendu, dans un délai de quarante jours à dater de la réception de l'arrêté de suspension. ».

Cette modification permet à l'administration régionale, confrontée à un grand nombre d'ASBL communales, de

Artikel 3

In dit artikel worden de verplichtingen van de vzw's gepresenteerd in « graden », afhankelijk van de omvang van de vzw.

Het eerste lid van de eerste paragraaf bevat vooreerst de verplichtingen van micro-vzw's in de zin van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen.

Ter herinnering : een micro-vzw is een vzw die, op balansdatum van het laatst afgesloten boekjaar, niet meer dan één van de volgende criteria overschrijden :

- jaargemiddelde van het aantal werknemers : 10 ;
- jaarmzet, exclusief de belasting over de toegevoegde waarde : 700 000 euro ;
- balanstotaal : 350 000 euro.

De tweede paragraaf heeft betrekking op « kleine vzw's », namelijk vzw's die op balansdatum van het laatst afgesloten boekjaar, niet meer dan één van de volgende criteria overschrijden :

- jaargemiddelde van het aantal werknemers : 50 ;
- jaarmzet, exclusief de belasting over de toegevoegde waarde : 9 000 000 euro ;
- balanstotaal : 4 500 000 euro.

Deze vzw's hebben dezelfde verplichtingen als de micro-vzw's maar moeten bovendien de akten met betrekking tot hun opdrachten van meer dan 175.000 euro en die met betrekking tot hun concessies *in extenso* aan de Regering overmaken.

De derde paragraaf heeft betrekking op de andere vzw's. Deze blijven de huidige verplichtingen gelden met betrekking tot de soort akten die *in extenso* aan de Regering en de gemeente moeten worden meegedeeld.

De intrekking of rechtvaardiging van een geschorste handeling (punt 1° van het huidige artikel 44, § 1, van de ordonnantie) is echter niet meer opgenomen in het ontwerp-artikel 44, § 3, omdat enerzijds de toezending van dit soort akten aan de Regering geldt voor alle gemeentelijke vzw's (en niet alleen voor grote vzw's) en anderzijds de regel is opgenomen in artikel 46, derde en vierde lid, van de ordonnantie : « De gemeentelijke vzw kan de geschorste akte intrekken of verantwoorden. Op straffe van nietigheid van de geschorste akte verstuurt zij de akte waarmee zij de geschorste akte verantwoordt naar de Regering binnen een termijn van veertig dagen na ontvangst van het schorsingsbesluit. De geschorste handeling rechtvaardigt. ».

Door deze wijziging kan de gewestelijke administratie die geconfronteerd wordt met een groot aantal gemeen-

se concentrer sur les décisions majeures avec un impact juridique et/ou financier non négligeable prises par celles-ci. De cette manière, un contrôle effectif et tangible peut concrètement être garanti.

Le contrôle étant avant tout du ressort de la commune elle-même, il est prévu expressément que ces actes seront transmis à la commune afin d'assurer, en sus du contrôle de deuxième ligne au niveau régional, un contrôle de première ligne par le corps communal.

Les actes soustraits à l'envoi *in extenso* seront repris sur les listes d'actes à transmettre en vertu de l'article 45 de l'ordonnance. Cette obligation ne concerne toutefois pas les micro-ASBL.

Les alinéas 2 à 4 du paragraphe 1er édictent des obligations qui s'appliquent à toutes les catégories d'ASBL communales :

- l'alinéa 2 amplifie la transparence vis-à-vis de la commune. Les ASBL communales transmettent déjà les comptes annuels pour information au collège des bourgmestre et échevins. Dorénavant, elles devront également lui transmettre le rapport annuel de gestion, cela, pour autant qu'elles soient tenues d'en rédiger un en vertu du Code des sociétés et des associations ;
- l'alinéa 4 dispose que les comptes annuels et, le cas échéant, les rapports annuels de gestion des ASBL communales transmis au collège en application de l'alinéa 2 seront annuellement présentés au conseil communal permettant, entre autres, un débat public. Latitudo est laissée au collège pour organiser cette présentation.

Le paragraphe 4 détermine le délai de transmission *in extenso* des actes à l'autorité de tutelle. Il s'agit du contenu de l'article 44, § 2 actuel de l'ordonnance adapté compte tenu de la catégorisation d'ASBL instaurée par le présent projet.

Indépendamment de la transmission systématique des actes mentionnés aux paragraphes 1er à 3, le paragraphe 5 précise explicitement que les actes non mentionnés aux paragraphes 1er à 3 sont également soumis à la tutelle administrative et que le Gouvernement peut donc demander la transmission de tous les actes qu'il désigne, accompagnés de tous les documents nécessaires pour vérifier s'ils sont conformes à la loi et à l'intérêt général.

Le paragraphe 6 stipule que les ASBL communales transmettent elles-mêmes à l'Observatoire des prix de référence dans les marchés publics les actes qu'elles

telijke vzw's, zich concentreren op de belangrijke beslissingen met een aanzienlijke juridische en/of financiële impact die door deze worden genomen. Op die manier kan een doeltreffend en tastbaar toezicht in de praktijk worden gegarandeerd.

Aangezien het toezicht in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de gemeente zelf is, is uitdrukkelijk bepaald dat deze akten aan de gemeente zullen worden overgemaakt om, naast het tweedelijnstoezicht op gewestelijk niveau, een eerstelijnstoezicht door het gemeentelijk orgaan te waarborgen.

De akten die niet meer *in extenso* moeten worden verstuurd worden opgenomen op de lijst van de akten te verzenden overeenkomstig artikel 45 van de ordonnantie. Deze verplichting geldt echter niet voor de micro-vzw's.

Het tweede tot en met vierde lid bevatten verplichtingen die voor alle categorieën gemeentelijke vzw's gelden :

- het tweede lid vergroot de transparantie ten opzichte van de gemeente. De gemeentelijke vzw's die de jaarrekening reeds ter informatie aan het college van burgemeester en schepenen bezorgen, zullen voortaan ook het jaarverslag van het beheer moeten bezorgen, voor zover ze op grond van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen verplicht zijn er een op te maken ;
- het vierde lid bepaalt dat de jaarrekening en, in voorkomend geval, de jaarverslagen van de gemeentelijke vzw's die overeenkomstig het tweede lid aan het college worden overgemaakt, jaarlijks worden voorgelegd aan de gemeenteraad. Het wordt overgelaten aan het college om deze presentatie te organiseren.

De vierde paragraaf bepaalt de termijn voor de toezending van de *in extenso* over te maken akten aan de toezichthoudende autoriteit. Het gaat om de inhoud van het huidige artikel 44, § 2, van de ordonnantie, aangepast in het licht van de bij dit ontwerp ingevoerde indeling van de vzw's in categorieën.

Naast de systematische toezending van de in eerste tot en met derde paragraaf genoemde akten, wordt in de vijfde paragraaf uitdrukkelijk bepaald dat de akten die niet in de eerste tot en met de derde paragraaf worden genoemd, ook onderworpen zijn aan het administratief toezicht en dat de Regering dus de toezending kan vragen van alle akten die zij aanwijst, vergezeld van alle documenten die nodig zijn om na te gaan of ze in overeenstemming zijn met de wet en het algemeen belang.

In de zesde paragraaf wordt bepaald dat de gemeentelijke vzw's zelf de akten die aan haar advies onderworpen zijn bezorgen aan het Observatorium van de referentie-

adoptent soumis à ses avis. Cette adaptation est nécessaire car, le Gouvernement ne recevant plus ces actes pour l'ensemble des ASBL communales (il ne les reçoit pas en ce qui concerne les micro-ASBL), il ne peut donc pas les transmettre à l'Observatoire des prix de référence dans les marchés publics.

Article 4

Cet article exempte les micro-ASBL de l'obligation de transmission d'une liste avec description succincte de tous les actes qui ne sont pas visés par l'article 44. Pour ces ASBL, une telle liste ne doit être transmise ni à la commune, ni au Gouvernement.

Le contrôle par le Gouvernement sera désormais doté d'une véritable plus-value dans la mesure où il s'exerce sur des actes des ASBL ayant un impact régional.

Les critères pour identifier les micro-ASBL sont inspirés de ceux prévus par le Code des sociétés et des associations.

Article 5

Cette nouvelle disposition stipule que les décisions des ASBL communales dans lesquelles un représentant du Gouvernement est nommé à titre permanent, lequel a les privilèges d'un commissaire spécial, ne sont pas soumises à la tutelle ordinaire puisqu'elles sont déjà contrôlées par ce représentant. Il n'est donc pas nécessaire de procéder à un deuxième contrôle de tutelle.

Article 6

Le report d'envoi des actes des ASBL communales constituées avant le 1er septembre 2018, en ce qui concerne les actes à envoyer *in extenso*, expirant le 1er septembre 2022, l'entrée en vigueur de l'ordonnance est fixée avec effet rétroactif à cette date.

Cela permet aux ASBL communales d'éviter de devoir soumettre des actes et des listes à l'autorité de tutelle dans la période comprise entre le 1er septembre 2022 et l'adoption de l'ordonnance en projet, et de devoir s'adapter pendant cette courte période, tant sur le plan organisationnel que technique, avec les coûts que cela entraînerait.

Une dérogation est prévue à l'alinéa 2 en ce qui les articles 42, alinéa 2, 44, § 6, et 45, alinéa 1er de l'ordonnance. Pour ces articles qui instaurent de nouvelles obligations à l'égard des collègues des bourgmestres et échevins ou des ASBL communales, l'entrée en vigueur est fixée au premier jour du deuxième mois qui suit celui de la publication de l'ordonnance au *Moniteur belge*.

prijzen voor de overheidsopdrachten. Deze aanpassing is nodig aangezien de Regering deze akten niet meer ontvangt voor alle gemeentelijke vzw's (zij ontvangt ze niet voor de micro-vzw's) en ze dienvolgens niet kan doorsturen aan het Observatorium van de referentieprijzen voor de overheidsopdrachten.

Artikel 4

Dit artikel stelt micro vzw's vrij van de verplichting om een lijst met een beknopte omschrijving van alle niet onder artikel 44 vallende akten toe te zenden. Voor deze vzw's hoeft een dergelijke lijst noch aan de gemeente noch aan de Regering te worden toegezonden.

De controle door de Regering zal voortaan een echte toegevoegde waarde hebben voor zover zij wordt uitgeoefend op de akten van de vzw's met een gewestelijke impact.

De criteria voor de identificatie van micro vzw's zijn geïnspireerd op die welke in het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen zijn opgenomen.

Artikel 5

Deze nieuwe bepaling stipuleert dat de beslissingen van gemeentelijke vzw's waarin permanent een vertegenwoordiger van de Regering is aangesteld die beschikt over de voorrechten van een bijzondere commissaris, aan het gewone toezicht zijn onderworpen aangezien zij reeds door deze vertegenwoordiger worden gecontroleerd. Een tweede maal toezicht uitoefenen is bijgevolg overbodig.

Artikel 6

Aangezien het uitstel voor het versturen van de voor de verplicht *in extenso* te versturen akten van de gemeentelijke vzw's opgericht vóór 1 september 2018 afloopt op 1 september 2022, wordt de inwerkingtreding van de ordonnantie retroactief op deze datum gesteld.

Op deze manier wordt voorkomen dat de gemeentelijke vzw's in de periode tussen 1 september 2022 en de inwerkingtreding van deze ordonnantie akten en lijsten aan de toezichthoudende overheid overmaken en ze zich voor deze korte periode, zowel organisatorisch als technisch, moeten aanpassen wat onnodige kosten met zich zou meebrengen.

Het tweede lid voorziet in een afwijking met betrekking tot de artikelen 42, tweede lid, 44, § 6, en 45, eerste lid, van de ordonnantie. Voor deze artikelen, die nieuwe verplichtingen invoeren ten aanzien van de colleges van burgemeester en schepenen of gemeentelijke vzw's, is de inwerkingtreding vastgesteld op de eerste dag van de tweede maand die volgt op de bekendmaking van de ordonnantie in het *Belgisch Staatsblad*.

Pour les collèges des bourgmestre et échevins, comme explicité supra, ces nouvelles obligations portent sur la tenue à jour d'un registre de toutes les ASBL communales et des annexes prévues, ainsi que leur publication sur le site internet de la commune (cf. art. 42, al.2).

Pour les ASBL communales, celles-ci doivent, d'une part, transmettre à l'Observatoire des prix de référence dans les marchés publics les actes soumis à ces avis (cf. art. 44, § 6), et, d'autre part, transmettre à la commune la liste des actes pris par ses organes de gestion dans les vingt jours où ils ont été pris (cfr art. 45, al.1).

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs Locaux,

Bernard CLERFAYT

Voor de colleges van burgemeester en schepenen betreffen deze nieuwe verplichtingen, zoals hierboven uiteengezet, het bijhouden van een actueel register van alle gemeentelijke vzw's en de voorziene bijlagen, alsmede de publicatie ervan op de website van de gemeente (cf. art. 42, tweede lid).

De gemeentelijke vzw's moeten enerzijds aan het Observatorium van de referentieprijzen voor de overheidsopdrachten de akten die onderworpen zijn aan haar advies meedelen (cf. art. 44, § 6) en anderzijds aan de gemeente de lijst meedelen van de akten die door haar beheersorganen zijn gesteld binnen twintig dagen nadat zij zijn gesteld (cfr. art. 45, eerste lid).

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen,

Bernard CLERFAYT

**AVANT-PROJET D'ORDONNANCE
SOU MIS À L'AVIS
DU CONSEIL D'ÉTAT**

AVANT-PROJET D'ORDONNANCE

**modifiant certaines dispositions relatives a la
tutelle administrative sur les ASBL communales**

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Sur la proposition du Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs Locaux,

Après délibération,

ARRÊTE :

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs Locaux, est chargé, au nom du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale le projet d'ordonnance dont la teneur suit :

Article 1er

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 39 de la Constitution.

Article 2

L'article 42 de l'ordonnance du 5 juillet 2018 relative aux modes spécifiques de gestion communale et à la coopération intercommunale est remplacé par ce qui suit :

« Art. 42. L'administration au sein du Service public régional de Bruxelles chargé de l'interface entre la Région et les différents pouvoirs locaux publie annuellement sur son site internet un registre de toutes les ASBL communales.

Le collège des bourgmestre et échevins tient à jour un registre de toutes les ASBL communales. À ce registre sont annexés les statuts de ces ASBL, les conventions visées à l'article 38, le cas échéant, ainsi que la liste des personnes désignées par la commune pour la représenter en leur sein.

Ce registre et ses annexes sont publiés sur le site internet de la commune. »

Article 3

L'article 44 de la même ordonnance est remplacé par ce qui suit :

« Art. 44. § 1er. Les ASBL communales qui répondent à la définition de « micro ASBL » au sens du Code des sociétés et des associations transmettent au Gouvernement les actes suivants :

- 1° le contrat de gestion et ses modifications ;
- 2° les comptes annuels ;

**VOORONTWERP VAN ORDONNANTIE
ONDERWORPEN AAN HET ADVIES
VAN DE RAAD VAN STATE**

VOORONTWERP VAN ORDONNANTIE

**tot wijziging van sommige bepalingen betreffende het
administratief toezicht op de gemeentelijke vzw's**

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Op voordracht van de Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen,

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, wordt ermee belast, in naam van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bij het Brussels Hoofdstedelijk Parlement het ontwerp van ordonnantie in te dienen, waarvan de tekst hierna volgt :

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

Artikel 42 van de ordonnantie van 5 juli 2018 betreffende de specifieke gemeentelijke bestuursvormen en de samenwerking tussen gemeenten wordt vervangen als volgt :

« Art. 42. De administratie van de Brusselse Gewestelijke Overheidsdienst die de schakel is tussen het Gewest en de verschillende plaatselijke besturen publiceert jaarlijks op haar website een register van alle gemeentelijke vzw's.

Het college van burgemeester en schepenen houdt een register bij van alle gemeentelijke vzw's. Aan dit register zijn de statuten van deze vzw's, de in artikel 38 bedoelde overeenkomsten, indien van toepassing, evenals de lijst van personen die door de gemeente zijn aangeduid om haar daarin te vertegenwoordigen, in bijlage toegevoegd.

Dit register en haar bijlagen worden bekendgemaakt op de website van de gemeente. »

Artikel 3

Artikel 44 van dezelfde ordonnantie wordt vervangen als volgt :

« Art. 44. § 1. De gemeentelijke vzw's die voldoen aan de definitie van « micro-vzw » in de zin van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen sturen de volgende akten door naar de regering :

- 1° het beheerscontract en zijn wijzigingen ;
- 2° de jaarrekeningen ;

3° les statuts et les modifications aux statuts.

Ces actes sont transmis à la commune, ainsi que, le cas échéant, le rapport annuel de gestion pour les ASBL tenues d'en rédiger.

L'article 84 de la Nouvelle loi communale est applicable aux actes précités.

Les comptes annuels, et, le cas échéant, les rapports annuels de gestion transmis par les ASBL communales sont présentés annuellement au conseil communal.

§ 2. Les ASBL communales qui répondent à la définition de « petites ASBL » au sens du Code des sociétés et des associations transmettent au Gouvernement les actes suivants :

- 1° les actes visés au § 1er, al. 1e ;
- 2° le choix de la procédure de passation et la fixation des conditions des marchés publics de travaux, de fournitures et de services pour les marchés dont le montant hors taxe sur la valeur ajoutée est égal ou supérieur à 175.000 euros, ainsi que la sélection des soumissionnaires, candidats ou participants et l'attribution de ces marchés ;
- 3° la fixation des conditions des concessions de travaux et de services, ainsi que la sélection des soumissionnaires ou candidats à ces concessions et l'attribution de celles-ci.

Le § 1er, alinéas 2 à 4, est applicable.

§ 3. Les ASBL communales qui ne répondent ni à la définition de « micro ASBL », ni à celle de « petites ASBL » au sens du Code des sociétés et des associations transmettent au Gouvernement les actes suivants :

- 1° les actes visés au § 2, alinéa 1e ;
- 2° les actes portant retrait ou justification d'un acte suspendu ;
- 3° les actes de l'assemblée générale ;
- 4° les conventions ;
- 5° la conclusion d'emprunts ;
- 6° l'acquisition ou l'aliénation d'un droit de propriété ou de droits réels relatifs à des biens immeubles.

Le § 1er, alinéas 2 à 4, est applicable.

Les actes énoncés aux § 1er, alinéa 1e, § 2, alinéa 1e, et § 3, alinéa 1e, sont transmis dans les vingt jours où ils ont été pris et sont accompagnés de toutes les pièces nécessaires au contrôle de leur conformité à la loi et à l'intérêt général.

§ 4. Outre les actes mentionnés au paragraphe 1e, le Gouvernement peut réclamer la transmission de toute délibération qu'il désigne, accompagnée de toutes les pièces nécessaires au contrôle de leur conformité à la loi et à l'intérêt général.

§ 5. Les ASBL communales transmettent à l'Observatoire des prix de référence dans les marchés publics les actes soumis à ses avis.

Article 4

À l'article 45 de la même ordonnance, les mots « et à la commune » sont ajoutés après le mot « Gouvernement ».

3° de statuten en statutenwijzigingen.

Deze akten worden overgemaakt aan de gemeente, evenals, in voorkomend geval, het jaarlijks beheersverslag van de vzw's die er een moeten opmaken.

Artikel 84 van de Nieuwe Gemeentewet is van toepassing op voornoemde akten.

De jaarrekening en, indien van toepassing, de jaarlijkse beheersverslagen die door de gemeentelijke vzw's worden verstuurd, worden jaarlijks aan de gemeenteraad voorgelegd.

§ 2. De gemeentelijke vzw's die voldoen aan de definitie van « kleine vzw » in de zin van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen sturen de volgende akten door naar de regering :

- 1° de akten bedoeld in § 1, eerste lid ;
- 2° de keuze van de wijze van gunning en de vaststelling van de voorwaarden van overheidsopdrachten van werken, leveringen en diensten waarvan het bedrag, zonder belasting over de toegevoegde waarde, gelijk aan of hoger is dan 175.000 euro, alsook de selectie van inschrijvers, kandidaten of deelnemers aan deze opdrachten en de toekenning van deze ;
- 3° de vaststelling van de voorwaarden voor concessies voor werken en diensten, alsook de selectie van inschrijvers of kandidaten voor deze concessies en de toewijzing hiervan.

§ 1, leden 2 tot en met 4, zijn van toepassing.

§ 3. De gemeentelijke vzw's die niet voldoen aan de definitie van « micro-vzw » of van « kleine vzw » in de zin van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen sturen de volgende akten door naar de regering :

- 1° de akten bedoeld in § 2, eerste lid ;
- 2° de akten tot intrekking of rechtvaardiging van een opgeschorte akte ;
- 3° de akten van de algemene vergadering ;
- 4° de overeenkomsten ;
- 5° het aangaan van leningen ;
- 6° de verwerving of vervreemding van eigendomsrechten of zakelijke rechten op onroerende goederen.

§ 1, leden 2 tot en met 4, zijn van toepassing.

De akten bedoeld in § 1, eerste lid, § 2, eerste lid en § 3, eerste lid, worden verstuurd binnen twintig dagen nadat ze zijn genomen en ze zijn vergezeld van alle stukken die vereist zijn om te controleren of zij beantwoorden aan de wet en het algemeen belang.

§ 4. Naast de in de eerste paragraaf genoemde akten kan de Regering de toezending eisen van elke beraadslaging die zij aanwijst, vergezeld van alle stukken die vereist zijn om te controleren of zij beantwoorden aan de wet en het algemeen belang.

§ 5. De gemeentelijke vzw's bezorgen aan het Observatorium van de referentieprijzen voor de overheidsopdrachten de aan haar adviezen onderworpen akten.

Artikel 4

In artikel 45 van dezelfde ordonnantie worden de woorden « en aan de gemeente » toegevoegd na het woord « Regering ».

Un deuxième alinéa est inséré, rédigé comme suit :

« L'alinéa précédent n'est pas applicable aux micro ASBL au sens du Code des sociétés et associations »..

Article 5

Dans la même ordonnance, un article 48/1 est inséré, rédigé comme suit :

« Art. 48/1. Les dispositions inscrites au chapitre 2 relatif à l'organisation de la tutelle ne s'appliquent pas aux ASBL (pluri)communales au sein desquelles est désigné de manière permanente un représentant du Gouvernement disposant des prérogatives d'un commissaire spécial. »

Article 6

La présente ordonnance entre en vigueur le 1er septembre 2022.

Bruxelles, le

Le Ministre-Président,

Rudi VERVOORT

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs Locaux,

Bernard CLERFAYT

Er wordt een tweede lid toegevoegd, dat als volgt luidt :

« Het voorgaande lid is niet van toepassing op micro vzw's in de zin van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen.

Artikel 5

In dezelfde ordonnantie wordt een artikel 48/1 ingevoegd dat luidt als volgt :

« Art. 48/1. De bepalingen in hoofdstuk 2 met betrekking tot de organisatie van het toezicht zijn niet van toepassing op (meer)gemeentelijke vzw's waarbinnen een vertegenwoordiger van de Regering vast is benoemd die beschikt over de prerogatieven van een bijzondere commissaris. »

Artikel 6

Deze ordonnantie treedt in werking op 1 september 2022.

Brussel,

De Minister-President,

Rudi VERVOORT

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen,

Bernard CLERFAYT

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT

Le 27 septembre 2022, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Emploi et de la Formation professionnelle, de la Transition numérique et des Pouvoirs locaux à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet d'ordonnance « modifiant certaines dispositions relatives à la tutelle administrative sur les ASBL communales ».

L'avant-projet a été examiné par la quatrième chambre le 3 novembre 2022. La chambre était composée de Martine BAGUET, président de chambre, Luc CAMBIER et Patrick RONVAUX, conseillers d'État, et Anne-Catherine VAN GEERSDAELE, greffier.

Le rapport a été présenté par Roger WIMMER, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de Martine BAGUET.

L'avis (n° 72.248/4), dont le texte suit, a été donné le 3 novembre 2022.

Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2° des lois « sur le Conseil d'État », coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation limite son examen au fondement juridique de l'avant-projet⁽¹⁾. la compétence de l'auteur de l'acte ainsi qu'à l'accomplissement des formalités préalables, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées précitées.

Sur ces trois points, l'avant-projet appelle les observations suivantes.

EXAMEN DE L'AVANT-PROJET

DISPOSITIF

Article 2

En vertu des articles 68, 69 et 87, de la loi spéciale du 8 août 1980 « de réformes institutionnelles », rendus applicables à la Région de Bruxelles-Capitale par les articles 36 et 40 de la loi spéciale du 12 janvier 1989 « relative aux Institutions bruxelloises », il revient au Gouvernement d'organiser ses services et d'accorder des délégations éventuelles.

À l'alinéa 1er de l'article 42 en projet, il convient dès lors de remplacer les mots « L'administration au sein du Service public régional de Bruxelles chargé de l'interface entre la Région et les différents pouvoirs locaux » par les mots « Le Gouvernement ».

Article 3

1. L'alinéa 3 de l'article 44, § 3, en projet, fixe une règle commune applicable aux actes visés par les paragraphes 1er à 3 de l'article 44 en projet. Il trouverait donc davantage sa place dans un nouveau paragraphe 4.

(1) S'agissant d'un avant-projet d'ordonnance, on entend par « fondement juridique » la conformité aux normes supérieures.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

Op 27 september 2022 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met werk en beroepsopleiding, digitalisering en de plaatselijke besturen verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van ordonnantie « tot wijziging van sommige bepalingen betreffende het administratief toezicht op de gemeentelijke vzw's ».

Het voorontwerp is door de vierde kamer onderzocht op 3 november 2022. De kamer was samengesteld uit Martine BAGUET, kamervoorzitter, Luc CAMBIER en Patrick RONVAUX, staatsraden, en Anne-Catherine VAN GEERSDAELE, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Roger WIMMER, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Martine BAGUET.

Het advies (nr. 72.248/4), waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 3 november 2022.

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten « op de Raad van State », gecoördineerd op 12 januari 1973, beperkt de afdeling Wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de voornoemde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van het voorontwerp⁽¹⁾, de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen voorafgaande vormvereisten.

Wat die drie punten betreft, geeft het voorontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

ONDERZOEK VAN HET VOORONTWERP

DISPOSITIEF

Artikel 2

Krachtens de artikelen 68, 69 en 87 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 « tot hervorming der instellingen », die bij de artikelen 36 en 40 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 « met betrekking tot de Brusselse Instellingen » van toepassing zijn verklaard op het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, staat het aan de regering haar diensten te organiseren en eventuele delegaties te verlenen.

In het eerste lid van het ontworpen artikel 42 dienen de woorden « De administratie van de Brusselse Gewestelijke Overheidsdienst die de schakel is tussen het Gewest en de verschillende plaatselijke besturen » dan ook te worden vervangen door de woorden « De regering ».

Artikel 3

1. In het derde lid van het ontworpen artikel 44, § 3, wordt een gemeenschappelijke regel vastgesteld die van toepassing is op de akten bedoeld in de paragrafen 1 tot 3 van het ontworpen artikel 44. Dat lid zou derhalve beter ondergebracht worden in een nieuwe paragraaf 4.

(1) Aangezien het om een voorontwerp van ordonnantie gaat, wordt onder « rechtsgrond » de overeenstemming met de hogere recht-normen verstaan.

2. Au paragraphe 4 de l'article 44 en projet, il convient de remplacer les mots « au paragraphe 1er » par les mots « aux paragraphes 1er à 3 ».

Article 5

1. Dans la phrase liminaire, il convient de remplacer les mots « Dans la même ordonnance » par les mots « Dans le titre 3, chapitre 2, section 3, de la même ordonnance ».

2. À l'article 48/1 en projet, mieux vaut remplacer le mot « (pluri) communales » par le mot « communales ».

En effet, conformément à l'article 97 de l'ordonnance du 5 juillet 2018 « relative aux modes spécifiques de gestion communale et à la coopération intercommunale », les règles de tutelle administrative applicables aux ASBL communales s'appliquent également aux ASBL pluricommunales.

Article 6

Cet article prévoit l'entrée en vigueur de l'ordonnance en projet le 1er septembre 2022.

La non-rétroactivité des lois est une garantie qui a pour but de prévenir l'insécurité juridique. Cette garantie exige que le contenu du droit soit prévisible et accessible, de sorte que le justiciable puisse prévoir, à un degré raisonnable, les conséquences d'un acte déterminé au moment où cet acte est accompli. La rétroactivité peut uniquement être justifiée lorsqu'elle est indispensable à la réalisation d'un objectif d'intérêt général⁽²⁾. S'il s'avère en outre que la rétroactivité a pour but d'influencer dans un sens déterminé l'issue de l'une ou l'autre procédure judiciaire ou d'empêcher les juridictions de se prononcer sur une question de droit, la nature du principe en cause exige que des circonstances exceptionnelles ou des motifs impérieux d'intérêt général justifient l'intervention du législateur, laquelle porte atteinte, au préjudice d'une catégorie de citoyens, aux garanties juridictionnelles offertes à tous⁽³⁾.

Selon le commentaire de l'article,

« Le report d'envoi des actes des ASBL communales constituées avant le 1er septembre 2018, en ce qui concerne les actes à envoyer in extenso, expirant le 1er septembre 2022, l'entrée en vigueur de l'ordonnance est fixée à cette date.

Cela permet également aux ASBL communales d'éviter de devoir soumettre des actes et des listes à l'autorité de tutelle dans la période comprise entre le 1er septembre 2022 et l'adoption de l'ordonnance

(2) Voir notamment C.C., 21 novembre 2013, n° 158/2013, B.24.2 ; C.C., 19 décembre 2013, n° 172/2013, B.22 ; C.C., 29 janvier 2014, n° 18/2014, B.10 ; C.C., 9 octobre 2014, n° 146/2014, B.10.1 ; C.C., 22 janvier 2015, n° 1/2015, B.4 ; C.C., 7 mai 2015, n° 54/2015, B.12 ; C.C., 14 janvier 2016, n° 3/2016, B.22 ; C.C., 3 février 2016, n° 16/2016, B.12.1 ; C.C., 28 avril 2016, n° 58/2016, B.9.2 et C.C., 9 février 2017, n° 15/2017, B.9.2.

(3) Voir, par exemple, C.C., 21 novembre 2013, n° 158/2013, B.24.2 ; C.C., 9 octobre 2014, n° 146/2014, B.10.1 ; C.C., 28 mai 2015, n° 77/2015, B.4.1 ; C.C., 24 mars 2016, n° 48/2016, B.6 et C.C., 6 octobre 2016, n° 126/2016, B.7.3.

2. In paragraaf 4 van het ontworpen artikel 44 moeten de woorden « in de eerste paragraaf » vervangen worden door de woorden « in de paragrafen 1 tot en met 3 ».

Artikel 5

1. In de inleidende zin dienen de woorden « In dezelfde ordonnantie » te worden vervangen door de woorden « In titel 3, hoofdstuk 2, afdeling 3, van dezelfde ordonnantie ».

2. In het ontworpen artikel 48/1 zou het woord « (meer)gemeentelijke » beter worden vervangen door het woord « gemeentelijke ».

Overeenkomstig artikel 97 van de ordonnantie van 5 juli 2018 « betreffende de specifieke gemeentelijke bestuursvormen en de samenwerking tussen gemeenten » zijn de regels inzake administratief toezicht die toepasbaar zijn op de gemeentelijke vzw's immers ook van toepassing op de meergemeentelijke vzw's.

Artikel 6

Dit artikel bepaalt dat de ontworpen ordonnantie in werking treedt op 1 september 2022.

De niet-retroactiviteit van wetten is een waarborg ter voorkoming van rechtsonzekerheid. Die waarborg vereist dat de inhoud van het recht voorzienbaar en toegankelijk is, zodat de rechtzoekende in redelijke mate de gevolgen van een bepaalde handeling kan voorzien op het tijdstip dat die handeling wordt verricht. Terugwerkende kracht kan enkel worden verantwoord wanneer zij onontbeerlijk is voor de verwezenlijking van een doelstelling van algemeen belang.⁽²⁾ Indien bovendien blijkt dat de terugwerkende kracht tot doel heeft de afloop van een gerechtelijke procedure in een welbepaalde zin te beïnvloeden of de rechtscolleges te verhinderen zich uit te spreken over een bepaalde rechtsvraag, vergt de aard van het in het geding zijnde beginsel dat uitzonderlijke omstandigheden of dwingende motieven van algemeen belang een verantwoording bieden voor het optreden van de wetgever dat ten nadele van een categorie van burgers afbreuk doet aan de jurisdictionele waarborgen die aan allen worden geboden.⁽³⁾

In de bespreking van het artikel wordt het volgende gesteld :

« Aangezien het uitstel voor het versturen van de voor de verplicht *in extenso* te versturen akten van de gemeentelijke vzw's opgericht vóór 1 september 2018 afloopt op 1 september 2022, wordt de inwerkingtreding van de ordonnantie op deze datum gesteld.

Op deze manier wordt ook voorkomen dat de gemeentelijke vzw's in de periode tussen 1 september 2022 en de inwerkingtreding van deze ordonnantie akten en lijsten aan de toezichthoudende overheid

(2) Zie onder meer GwH 21 november 2013, nr. 158/2013, B.24.2 ; GwH 19 december 2013, nr. 172/2013, B.22 ; GwH 29 januari 2014, nr. 18/2014, B.10 ; GwH 9 oktober 2014, nr. 146/2014, B.10.1 ; GwH 22 januari 2015, nr. 1/2015, B.4 ; GwH 7 mei 2015, nr. 54/2015, B.12 ; GwH 14 januari 2016, nr. 3/2016, B.22 ; GwH 3 februari 2016, nr. 16/2016, B.12.1 ; GwH 28 april 2016, nr. 58/2016, B.9.2 en GwH 9 februari 2017, nr. 15/2017, B.9.2.

(3) Zie bijvoorbeeld GwH 21 november 2013, nr. 158/2013, B.24.2 ; GwH 9 oktober 2014, nr. 146/2014, B.10.1 ; GwH 28 mei 2015, nr. 77/2015, B.4.1 ; GwH 24 maart 2016, nr. 48/2016, B.6 en GwH 6 oktober 2016, nr. 126/2016, B.7.3.

en projet, et de devoir s'adapter pendant cette courte période, tant sur le plan organisationnel que technique, avec les couts que cela entraînerait »⁽⁴⁾.

La rétroactivité peut en effet être admise dans la mesure où l'ordonnance en projet vise à dispenser certaines ASBL de l'obligation de transmettre certains actes au Gouvernement à partir du 1er septembre 2022.

En revanche, certaines dispositions de l'ordonnance en projet, à savoir les articles 42, alinéa 2, 44, § 5, et 45, alinéa 1er, en projet, imposent de nouvelles obligations aux collèges des bourgmestre et échevins ou aux ASBL.

Pour ce qui concerne ces dernières dispositions, la rétroactivité ne peut être admise.

La disposition sera revue.

Le Greffier,

Anne-Catherine VAN GEERSDAELE

Le Président,

Martine BAGUET

overmaken en ze zich voor deze korte periode, zowel organisatorisch als technisch, moeten aanpassen wat onnodige kosten met zich zou meebrengen. »⁽⁴⁾

Terugwerkende kracht kan inderdaad worden toegestaan in zoverre de ontworpen ordonnantie ertoe strekt bepaalde vzw's vrij te stellen van de verplichting om met ingang van 1 september 2022 bepaalde akten aan de regering over te leggen.

Een aantal bepalingen van de ontworpen ordonnantie, met name de ontworpen artikelen 42, tweede lid, 44, § 5, en 45, eerste lid, leggen daarentegen nieuwe verplichtingen op aan de colleges van burgemeester en schepenen of aan de vzw's.

Wat die laatstgenoemde bepalingen betreft, kan de terugwerkende kracht niet worden toegestaan.

De bepaling moet worden herzien.

De Griffier,

Anne-Catherine VAN GEERSDAELE

De Voorzitter,

Martine BAGUET

(4) L'article 100, § 3, alinéa 1er, de l'ordonnance du 5 juillet 2018, modifié par l'ordonnance du 22 octobre 2020, dispose :
« Les ASBL communales et pluricomunales constituées avant la date d'entrée en vigueur de la présente ordonnance doivent se conformer aux obligations reprises à l'article 44, § 1er, alinéa 1er, de la présente ordonnance à partir du 49e mois à dater de l'entrée en vigueur de la présente ordonnance ».

(4) Artikel 100, § 3, eerste lid, van de ordonnantie van 5 juli 2018, gewijzigd bij de ordonnantie van 22 oktober 2020, luidt als volgt :
« De gemeentelijke en meergemeentelijke vzw's die zijn opgericht vóór de datum van inwerkingtreding van deze ordonnantie dienen zich te houden aan de verplichtingen, opgenomen in artikel 44, § 1, eerste lid, van deze ordonnantie, vanaf de 49e maand te rekenen vanaf de inwerkingtreding van deze ordonnantie. »

PROJET D'ORDONNANCE
modifiant certaines dispositions
relatives à la tutelle administrative
sur les ASBL communales

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Sur la proposition du Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux,

Après délibération,

ARRÊTE :

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, est chargé de présenter au Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale le projet d'ordonnance dont la teneur suit :

Article 1er

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 39 de la Constitution.

Article 2

L'article 42 de l'ordonnance du 5 juillet 2018 relative aux modes spécifiques de gestion communale et à la coopération intercommunale est remplacé par ce qui suit :

« Art. 42. Le Gouvernement publie annuellement sur le site internet de la Région un registre de toutes les ASBL communales.

Le collège des bourgmestre et échevins tient à jour un registre de toutes les ASBL communales. À ce registre sont annexés les statuts de ces ASBL, les conventions visées à l'article 38, le cas échéant, ainsi que la liste des personnes désignées par la commune pour la représenter en leur sein. Ce registre et ses annexes sont publiés sur le site internet de la commune. ».

Article 3

L'article 44 de la même ordonnance est remplacé par ce qui suit :

« Art. 44. § 1er. Les ASBL communales qui répondent à la définition de « micro-ASBL » au sens du Code des sociétés et des associations transmettent au Gouvernement les actes suivants :

ONTWERP VAN ORDONNANTIE
tot wijziging van sommige bepalingen
betreffende het administratief
toezicht op de gemeentelijke vzw's

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Op de voordracht van de Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen,

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, is ermee belast bij het Brussels Hoofdstedelijk Parlement het ontwerp van ordonnantie in te dienen waarvan de tekst hierna volgt :

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

Artikel 42 van de ordonnantie van 5 juli 2018 betreffende de specifieke gemeentelijke bestuursvormen en de samenwerking tussen gemeenten wordt vervangen als volgt :

« Art. 42. De Regering publiceert jaarlijks op de gewestelijke website een register van alle gemeentelijke vzw's.

Het college van burgemeester en schepenen houdt een register bij van alle gemeentelijke vzw's. Aan dit register zijn de statuten van deze vzw's, de in artikel 38 bedoelde overeenkomsten, indien van toepassing, evenals de lijst van personen die door de gemeente zijn aangeduid om haar daarin te vertegenwoordigen, in bijlage toegevoegd. Dit register en haar bijlagen worden bekendgemaakt op de website van de gemeente. ».

Artikel 3

Artikel 44 van dezelfde ordonnantie wordt vervangen als volgt :

« Art. 44. § 1. De gemeentelijke vzw's die voldoen aan de definitie van « micro-vzw » in de zin van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen sturen de volgende akten door naar de Regering :

- 1° le contrat de gestion et ses modifications ;
- 2° les comptes annuels ;
- 3° les statuts et les modifications aux statuts.

Ces actes sont transmis à la commune, ainsi que, le cas échéant, le rapport annuel de gestion pour les ASBL tenues d'en rédiger un.

L'article 84 de la Nouvelle loi communale est applicable aux actes précités.

Les comptes annuels, et, le cas échéant, les rapports annuels de gestion transmis par les ASBL communales sont présentés annuellement au conseil communal.

§ 2. Les ASBL communales qui répondent à la définition de « petites ASBL » au sens du Code des sociétés et des associations transmettent au Gouvernement les actes suivants :

- 1° les actes visés au § 1er, alinéa 1er ;
- 2° le choix de la procédure de passation et la fixation des conditions des marchés publics de travaux, de fournitures et de services pour les marchés dont le montant hors taxe sur la valeur ajoutée est égal ou supérieur à 175.000 euros, ainsi que la sélection des soumissionnaires, candidats ou participants et l'attribution de ces marchés ;
- 3° la fixation des conditions des concessions de travaux et de services, ainsi que la sélection des soumissionnaires ou candidats à ces concessions et l'attribution de celles-ci.

Le paragraphe 1er, alinéas 2 à 4, est applicable.

§ 3. Les ASBL communales qui ne répondent ni à la définition de « micro-ASBL », ni à celle de « petites ASBL » au sens du Code des sociétés et des associations transmettent au Gouvernement les actes suivants :

- 1° les actes visés au § 2, alinéa 1er ;
- 2° les actes de l'assemblée générale ;
- 3° les conventions ;
- 4° la conclusion d'emprunts ;
- 5° l'acquisition ou l'aliénation d'un droit de propriété ou de droits réels relatifs à des biens immeubles.

Le paragraphe 1er, alinéas 2 à 4, est applicable.

§ 4. Les actes énoncés aux § 1er, alinéa 1er, § 2, alinéa 1er, et § 3, alinéa 1er, sont transmis dans les vingt

- 1° het beheerscontract en zijn wijzigingen ;
- 2° de jaarrekeningen ;
- 3° de statuten en statutenwijzigingen.

Deze akten worden overgemaakt aan de gemeente, evenals, in voorkomend geval, het jaarlijks beheersverslag van de vzw's die er één moeten opmaken.

Artikel 84 van de Nieuwe Gemeentewet is van toepassing op voornoemde akten.

De jaarrekening en, indien van toepassing, de jaarlijkse beheersverslagen die door de gemeentelijke vzw's worden verstuurd, worden jaarlijks aan de gemeenteraad voorgelegd.

§ 2. De gemeentelijke vzw's die voldoen aan de definitie van « kleine vzw » in de zin van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen sturen de volgende akten door naar de Regering :

- 1° de akten bedoeld in § 1, eerste lid ;
- 2° de keuze van de wijze van gunning en de vaststelling van de voorwaarden van overheidsopdrachten van werken, leveringen en diensten waarvan het bedrag, zonder belasting over de toegevoegde waarde, gelijk aan of hoger is dan 175.000 euro, alsook de selectie van inschrijvers, kandidaten of deelnemers aan deze opdrachten en de toekenning van deze ;
- 3° de vaststelling van de voorwaarden voor concessies voor werken en diensten, alsook de selectie van inschrijvers of kandidaten voor deze concessies en de toewijzing hiervan.

Paragraaf 1, tweede tot en met vierde lid, is van toepassing.

§ 3. De gemeentelijke vzw's die niet voldoen aan de definitie van « micro-vzw » of van « kleine vzw » in de zin van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen sturen de volgende akten door naar de Regering :

- 1° de akten bedoeld in § 2, eerste lid ;
- 2° de akten van de algemene vergadering ;
- 3° de overeenkomsten ;
- 4° het aangaan van leningen ;
- 5° de verwerving of vervreemding van eigendomsrechten of zakelijke rechten op onroerende goederen.

Paragraaf 1, tweede tot en met vierde lid, is van toepassing.

§ 4. De akten bedoeld in § 1, eerste lid, § 2, eerste lid en § 3, eerste lid, worden verstuurd binnen twintig dagen

jours où ils ont été pris et sont accompagnés de toutes les pièces nécessaires au contrôle de leur conformité à la loi et à l'intérêt général.

§ 5. Outre les actes mentionnés aux paragraphes 1er à 3, le Gouvernement peut réclamer la transmission de toute délibération qu'il désigne, accompagnée de toutes les pièces nécessaires au contrôle de leur conformité à la loi et à l'intérêt général.

§ 6. Les ASBL communales transmettent à l'Observatoire des prix de référence dans les marchés publics les actes soumis à ses avis. ».

Article 4

À l'article 45 de la même ordonnance, les modifications suivantes sont apportées :

- 1° les mots « et à la commune » sont ajoutés après le mot « Gouvernement » ;
- 2° un alinéa 2 est inséré, rédigé comme suit :

« L'alinéa précédent n'est pas applicable aux micro-ASBL au sens du Code des sociétés et des associations. ».

Article 5

Dans le titre 3, chapitre 2, section 3 de la même ordonnance, un article 48/1 est inséré, rédigé comme suit :

« Art. 48/1. Les dispositions inscrites au chapitre 2 relatif à l'organisation de la tutelle ne s'appliquent pas aux ASBL communales au sein desquelles est désigné de manière permanente un représentant du Gouvernement disposant des prérogatives d'un commissaire spécial. ».

Article 6

La présente ordonnance entre en vigueur le 1er septembre 2022.

Par dérogation à l'alinéa 1er, les modifications introduites par la présente ordonnance dans les articles 42, alinéa 2, 44 § 6 et 45, alinéa 1er, de l'ordonnance du 5 juillet 2018 relative aux modes spécifiques de gestion communale et à la coopération intercommunale, entrent en vigueur le premier jour du deuxième mois qui suit celui de sa publication au *Moniteur belge*.

nadat ze zijn genomen en ze zijn vergezeld van alle stukken die vereist zijn om te controleren of zij beantwoorden aan de wet en het algemeen belang.

§ 5. Naast de in de eerste tot en met de derde paragraaf genoemde akten kan de Regering de toezending eisen van elke beraadslaging die zij aanwijst, vergezeld van alle stukken die vereist zijn om te controleren of zij beantwoorden aan de wet en het algemeen belang.

§ 6. De gemeentelijke vzw's bezorgen aan het Observatorium van de referentieprijzen voor de overheidsopdrachten de aan haar advies onderworpen akten. ».

Artikel 4

In artikel 45 van dezelfde ordonnantie worden de volgende wijzigingen aangebracht :

- 1° de woorden « en aan de gemeente » worden toegevoegd na het woord « Regering » ;
- 2° er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt :

« Het voorgaande lid is niet van toepassing op micro vzw's in de zin van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen. ».

Artikel 5

In titel 3, hoofdstuk 2, afdeling 3 van dezelfde ordonnantie wordt een artikel 48/1 ingevoegd dat luidt als volgt :

« Art. 48/1. De bepalingen in hoofdstuk 2 met betrekking tot de organisatie van het toezicht zijn niet van toepassing op gemeentelijke vzw's waarbinnen een vertegenwoordiger van de Regering vast is benoemd die beschikt over de prerogatieven van een bijzondere commissaris. ».

Artikel 6

Deze ordonnantie treedt in werking op 1 september 2022.

In afwijking van het eerste lid treden de bij deze ordonnantie ingevoerde wijzigingen in de artikelen 42, tweede lid, 44, § 6 en 45, eerste lid, van de ordonnantie van 5 juli 2018 betreffende de specifieke gemeentelijke bestuursvormen en de samenwerking tussen gemeenten, in werking op de eerste dag van de tweede maand na de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*.

Bruxelles, le 8 décembre 2022.

Le Ministre-Président,

Rudi VERVOORT

Le Ministre du Gouvernement de la Région de
Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux,

Bernard CLERFAYT

Brussel, 8 december 2022.

De Minister-President,

Rudi VERVOORT

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,
belast met Plaatselijke Besturen,

Bernard CLERFAYT